

Dosarul nr. 2r-185/24
2-21120684-01-2r-17042024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – N. Russu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Panov, V. Mihaila, V. Cotorobai

DECIZIE

21 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Valentina Bumbu și reprezentantul acesteia, avocatul Valeriu Isiumbeli,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vladlena Gradescova împotriva Valentinei Bumbu, intervenient accesoriu Nicolae Gheorghian, cu privire la executarea dreptului de ipotecă,

împotriva încheierii din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Valentina Bumbu împotriva hotărârii din 16 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 11 august 2021, Vladlena Gradescova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Valentinei Bumbu, intervenientul accesoriu Gheorghian Nicolae, solicitând transmiterea silită în posesia Vladlenei Gradescova pentru a fi vândut bunul imobil ipotecat, care constituie construcție nefinalizată (grad de finisare 96%) cu nr. cadastral XXX, cu suprafața totală de XXX m.p., amplasat pe str. XXX, ipotecat în baza contractului de ipotecă nr. 2007 din 27 martie 2018, modificat prin acordul nr. 2215 din 04 aprilie 2018, acordul nr. 3767 din 13 iunie 2018, încheiate între Vladlena Gradescova și Valentina Bumbu, în contul stingerii datoriilor ce rezultă din contractul de împrumut nr. 2006 din 27 martie 2018 în sumă de 23 000 EUR și 23 000 USD, contractul de împrumut nr. 2214 din 04 aprilie 2018 în sumă 40 250 EUR și contractul de împrumut nr. 3766 din 13 iunie 2018 în sumă de 14 500 EUR, dobânzii de întârziere în sumă de 50 611,52 EUR și 14 971,90 USD, iar în total datorii și dobânzi de întârziere în sumă de 128 361,52 EUR și 37 971,90 USD, cu evacuarea forțată a Valentinei Bumbu și a altor persoane, precum și a bunurilor ce le aparțin, din bunul imobil transmis în posesia Vladlenei Gradescova; precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă integral acțiunea Vladlenei Gradescova.

S-a transmis silit în posesia reclamantei Vladlena Gradescova pentru a fi vândut bunul imobil ipotecat, care constituie construcția nefinalizată, cu numărul cadastral XXX, cu suprafața totală de XXX m.p., amplasat pe str. XXX, ipotecat în baza contractului de ipotecă nr. 2007 din 27 martie 2018, modificat prin acordul nr. 2215 din 04 aprilie 2018, acordul nr. 3767 din 13 iunie 2018, încheiate între Vladlena Gradescova și Valentina Bumbu, în contul stingerii datoriilor ce rezultă din contractul de împrumut nr. 2006 din 27 martie 2018 în sumă de 23 000 EUR și 23 000 USD, contractul de împrumut nr. 2214 din 04 aprilie 2018 în sumă 40 250 EUR și contractul de împrumut nr. 3766 din 13 iunie 2018 în sumă de 14 500 EUR, dobânzii de întârziere în sumă de 50 611,52 EUR și 14 971,90 USD.

S-a dispus evacuarea Valentinei Bumbu și a altor persoane, precum și bunurile ce le aparțin, din bunul imobil construcția nefinalizată, cu numărul cadastral XXX, cu suprafața totală de XXX m.p., amplasat pe str. XXX, transmis în posesia creditorului.

S-a încasat din contul Valentinei Bumbu în beneficiul Vladlenei Gradescova suma de 17 079,92 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat.

La 01 noiembrie 2023, Valentina Bumbu, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 16 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând *inter alia* scutirea de la plata taxei de stat, în temeiul art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, invocând faptul că apelanta este pensionară, este în divorț cu fostul soț Petru Bumbu și pe contul de card la pensie sunt insuficiente sume pentru achitarea taxei de stat, bunul imobil este sechestrat și grevat de contractul de ipotecă, iar alte bunuri imobiliare și mobiliare ce pot fi comercializate nu are.

Prin încheierea din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

Nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantei Valentina Bumbu termen de 15 zile din momentul comunicării încheierii, pentru a prezenta cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele legii și dovada achitării taxei de stat în cuantum de 9 932,88 MDL (vol. I, f.d. 221-222 recto-verso).

La 12 februarie 2024, Valentina Bumbu a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 16 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 1-5).

La 16 februarie 2024, reprezentantul Valentinei Bumbu, avocatul Valeriu Isiumbeli, a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 16 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 34-38, 39).

La 23 februarie 2024, reprezentantul Valentinei Bumbu, avocatul Valeriu Isiumbeli, a depus prin intermediul oficiului poștal cerere cu privire la executarea încheierii din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a informat Curtea de Apel Chișinău că, din cauza imposibilității financiare de a achita taxa de stat în cuantum de 9 932,88 MDL impusă de instanța de apel, a rugat fostul soț, Petru Bumbu, să o achite în locul ei. Totodată, la cererea fiind anexat ordinul de plată a taxei de stat în cuantum de 9 932,88 MDL (vol. II, f.d. 39-40, 41).

Prin încheierea din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Valentina Bumbu împotriva hotărârii din 16 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînălăturării neajunsurilor indicate în încheierea din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 42-44 recto-verso).

La 25 martie 2024, Valentina Bumbu și reprezentantul acesteia, avocatul Valeriu Isiumbeli, au declarat recurs împotriva încheierii din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală sau parțială a încheierii recurate, soluționând prin decizie problema respectivă de a primi și pune pe rol pentru examinare apelurile avocatului Valeriu Isiumbeli în interesele Valentinei Bumbu și apelul Valentinei Bumbu înaintată unipersonal (vol. II, f.d. 46-47 recto-verso).

În motivarea recursului au invocat că nu sunt de acord cu încheierea Curții de Apel Chișinău, deoarece instanța de apel nu s-a expus asupra cererii avocatului Valeriu Isiumbeli din 23 februarie 2024, prin care a fost executată încheierea din 24 ianuarie 2024, și anume asupra faptului că, din motivul stării financiare și refuzul instanței de a o scuti de la plata taxei de stat, la rugămintea ei taxa de stat a fost achitată de fostul soț Petru Bumbu, iar ordinul de încasare fiind prezentat instanței de apel.

Mai mult ca atât instanța de apel a omis faptul că, în speță, au fost depuse două cereri de apel, una de reprezentantul Valentinei Bumbu, avocatul Valeriu Isiumbeli și una unipersonal de Valentina Bumbu. Iar, potrivit dispozitivului încheierii din 06 martie 2024, Curtea de Apel Chișinău a restituit doar cererea de apel depusă de către avocatul Valeriu Isiumbeli. Respectiv, instanța de apel nu s-a expus în privința cererii de apel depuse de unipersonal de Valentina Bumbu.

La 15 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a notificat intimaților recursul declarat de către Valentina Bumbu și reprezentantul acesteia, avocatul Valeriu Isiumbeli, împotriva încheierii din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 57). Însă, până la examinarea recursului, intimații nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referințe prin care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 06 martie 2024. Conform extrasului din poșta electronică cu adresa de e-mail „zoia.plesca@justice.md”, încheierea motivată din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată în mod electronic avocatului Valeriu Isiumbeli la 11 martie 2024 (vol. II, f.d. 45). Astfel, se consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 25 martie 2024 (vol. II, f.d. 45-47).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurentă și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l

admite, cu casarea integrală a încheierii Curții de Apel Chișinău și restituirea spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, la 16 octombrie 2023, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a pronunțat hotărâre prin care a admisă integral acțiunea Vladlenei Gradescova.

La 01 noiembrie 2023, Valentina Bumbu, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 16 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând *inter alia* scutirea de la plata taxei de stat, în temeiul art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, invocând faptul că apelanta este pensionară, este în divorț cu fostul soț Petru Bumbu și pe contul de card la pensie sunt insuficiente sume pentru achitarea taxei de stat, bunul imobil este sechestrat și grevat de contractul de ipotecă, iar alte bunuri imobiliare și mobiliare ce pot fi comercializate nu are.

Prin încheierea din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

Nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantei Valentina Bumbu termen de 15 zile din momentul comunicării încheierii, pentru a prezenta cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele legii și dovada achitării taxei de stat în cuantum de 9 932,88 MDL (vol. I, f.d. 221-222 recto-verso).

La 12 februarie 2024, Valentina Bumbu a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 16 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 1-5).

La 16 februarie 2024, reprezentantul Valentinei Bumbu, avocatul Valeriu Isiumbeli, a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 16 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 34-38, 39).

La 23 februarie 2024, reprezentantul Valentinei Bumbu, avocatul Valeriu Isiumbeli, a depus prin intermediul oficiului poștal cerere cu privire la executarea încheierii din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a informat Curtea de Apel Chișinău că, din cauza imposibilității financiare de a achita taxa de stat în cuantum de 9 932,88 MDL impusă de instanța de apel, a rugat fostul soț, Petru Bumbu, să o achite în locul ei. Totodată, la cererea fiind anexat ordinul de plată a taxei de stat în cuantum de 9 932,88 MDL (vol. II, f.d. 39-40, 41).

Prin încheierea din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Valentina Bumbu împotriva hotărârii din 16 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînălăturării neajunsurilor indicate în încheierea din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 42-44 recto-verso).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că instanța de apel neîntemeiat a restituit cererea de apel depusă de apelanta Valentina Bumbu și reprezentantul acesteia, avocatul Valeriu Isiumbeli.

Analizând memoriul încheierii din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție vădește că, drept temei

de restituirea a cererii de apel instanța a reținut că apelanta Valentina Bumbu nu a lichidat în totalitate neajunsurile din apel, indicate în încheierea emisă de Curtea de Apel Chișinău la 24 ianuarie 2024, și anume nu au prezentat dovada de plată a taxei de stat în cuantum de 9 932,88 MDL.

Totodată, instanța de apel nu a acceptat ordinul de încasare a numeralului din 20 februarie 2024 în sumă de 9 934 MDL ca dovadă de plată a taxei de stat din partea apelantei Valentina Bumbu, deoarece acesta nu a fost achitat de ea, dar de o persoană fizică Petru Bumbu, în nume propriu și care nu este parte, nici participant a procesului. Astfel, instanța de apel a calificat ca fiind efectuată greșit plata taxei de stat de către terțul Petru Bumbu.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, la restituirea cererii de apel și neacceptarea ordinului de încasare a numeralului din 20 februarie 2024 în sumă de 9 934 MDL, efectuată de către Petru Bumbu, instanța de apel nu a dat apreciere argumentelor reprezentantului apelantei expuse în cererea din 23 februarie 2024, iar drept consecință neîntemeiat a restituit cererea de apel.

Or, prin cererea cu privire la executarea încheierii din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, depusă la 23 februarie 2024 prin intermediul oficiului poștal, reprezentantul Valentinei Bumbu, avocatul Valeriu Isiumbeli a adus la cunoștință în mod repetat Curții de Apel Chișinău că Valentin Bumbu se află într-o situație financiară precară și din acest considerent a apelat la ajutorul fostului soț Petru Bumbu pentru ca acesta să achite în numele ei taxa de stat în cuantum de 9 932,88 MDL impusă de instanța de apel. Totodată, la cererea dată fiind anexat ordinul de încasare a numerarului nr. 02 din 20 februarie 2024, eliberat de BC „Eximbank” SA, conform căruia Petru Bumbu a achitat în contul Trezoreriei de Stat taxa de stat în cuantum de 9 934 MDL, sumă ce corespunde taxei de stat stabilită Valentinei Bumbu spre achitare prin încheierea din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 39, 40, 41).

La capitolul dat este relevant și faptul că, anterior, odată cu depunerea cererii de apel nemotivate, Valentina Bumbu a solicitat instanței de apel scutirea de la plata taxei de stat, în temeiul art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, motivând prin faptul că are o situație materială precară, este pensionară, în divorț, iar pe contul de card de pensie sunt mijloace insuficiente pentru achitarea taxei de stat (vol. I, f.d. 202-203 recto-verso).

Instanța de recurs consideră că, în condițiile speței, Valentina Bumbu a dat dovadă de bună-credință, deoarece cererea de înlăturare a neajunsurilor la declararea apelului a fost depusă în interiorul termenului acordat de către Curtea de Apel Chișinău prin din 24 ianuarie 2024, iar faptul prezentării ordinului de plată a taxei de stat achitate de către fostul soț este argumentat și bazat pe incapacitatea apelantei Valentina Bumbu de a suporta personal aceste cheltuieli, din motivul situației sale financiare.

În acest sens urma a se ține cont de faptul că, anterior, Valentina Bumbu a ridicat în fața instanței de apel problema imposibilității sale financiare de a suporta cheltuielile de judecată legate de achitarea taxei de stat, solicitând scutirea de plata acesteia. Însă, după respingerea acestei solicitări, apelanta a găsit o soluție pentru executarea acestei obligații, și anume a apelat la ajutorul fostului soț. Toate aceste fapte circumscrise denotă buna-intenție a apelantei Valentina Bumbu și intenția acesteia de a avea acces la instanță întru apărarea drepturilor sale patrimoniale.

În opinia instanței de recurs, în condițiile individuale ale prezentei spețe, neacceptarea de către instanța de apel a ordinului de încasare a numeralului, achitat de Petru Bumbu, ca fiind o dovadă de plată a taxei de stat în numele apelantei Valentina Bumbu, constituie un formalism excesiv, în condițiile în care ultima și-a demonstrat buna-credință în fața instanței de apel. Iar, prin prisma jurisprudenței CtEDO, restituirea cererii de apel în condițiile date poate fi calificată ca o îngrădire a Valentinei Bumbu în accesul liber la justiție și a dreptului acesteia la un recurs efectiv întru apărarea dreptului de proprietate.

În circumstanțele descrise și întru asigurarea unui proces echitabil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Valentina Bumbu și reprezentantul acesteia, avocatul Valeriu Isiumbeli, cu casarea integrală a încheierii din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău și restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral încheierea recurată și a restitui spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 269-270 și art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Valentina Bumbu și reprezentantul acesteia, avocatul Valeriu Isiumbeli.

Se casează integral încheierea din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău și se restituie cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vladlena Gradescova împotriva Valentinei Bumbu, intervenient accesoriu Nicolae Gheorghian, cu privire la executarea dreptului de ipotecă la Curtea de Apel Chișinău, spre rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni